### **eZine**

### of Modern Texts in Translation



October 2016



### Robert Şerban

translated into English by MTTLC graduate

Ana-Maria Albu

© MTTLC http://revista.mttlc.ro/

1



# eZine of Modern Texts in Translation

Director **Lidia Vianu** 

ISSN 1842-9149	Issue 167 October 2016	Issue Editor <b>Cristina Drăgoi</b>
© MTTLC © The University of Bucharest	Poems by <b>Robert Şerban</b>	Reviser: <b>Oana Diaconu</b>
	translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu	IT Expertise: <b>Cristian Vîjea Simona Sămulescu</b>



2

*Translation Café* started in the year 2007, as the magazine of the MA Programme for the Translation of the Contemporary Literary Text (MTTLC), at the University of Bucharest.

The eZINE consists of translations by graduate students of MTTLC, as a prolongation of their activity in class. They are meant to give the graduates a taste of their future profession, and also to increase their sense of responsibility for a translation they sign under their own name.

The texts are translated from or into English, and belong to all literary genres – fiction, poetry, literary criticism, as well as the drama, the essay. The focus is on Modern Literature, broadly meaning the 20th and the 21st centuries: Romanian, British, and American among others.







http://www.masterat.mttlc.ro/ http://revista.mttlc.ro/ http://www.editura.mttlc.ro/

For comments or suggestions, please contact the publisher <a href="mailto:lidia.vianu@g.unibuc.ro">lidia.vianu@g.unibuc.ro</a>



3

Poems by

Translated into English by MTTLC graduate

Robert Şerban

Ana-Maria Albu



#### **Table of contents**

### **Cuprins**

What is left of life7	Ce rămâne din viață7	,
Don't let yourself8	Să un te lași	
The head9	Capul9	
A small incident	O mică întâmplare1	2
Resemblance	Asemănare	3
God talks to no one14	Dumnezeu un vorbește cu nimeni	4
The Mare Heart15	<i>Iapa Inima</i> 1	.5
Doing the same thing17	Să fac același lucru	7
Brushwood19	Vreascuri	9
Heart of darkness21	Inima beznei	1
December 23 <sup>rd</sup> , 198923	23 decembrie 1989	3
A present from someone else	Un cadou de la altcineva	5
The act and the tears28	Fapta și lacrimile	8
The wonderful aftershocks that follow	Minunatele replici de după3	1
Butterfly on my table33	Fluture pe masa mea	3
Living in a city34	Viața într-un oraș3	4
Heart up35	Inima sus	
Development36	Developare	6



#### **Translation Café**, Issue **167**

#### Poems by **Robert Şerban**

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

5

One wish	O dorință	. 39
Here and here41	Aici și aici	. 41
Family tradition	Obicei de familie	. 43
Small observation	Mică observație	. 45
The tree in the centre of the yard	Pomul din mijlocul curții	. 46
A heart	O inimă	47
My son, my father's son	Fiul meu, fiul tatălui meu	48
Paper boats	Bărcuțe de hârtie	. 50
<i>Cakes</i>	Prăjituri	. 51
What can be done and what not52	Ce se poate și ce un	52
Between siblings	Frații între ei	54
Hungry, cautious56	Înfometați, precauți	56
The ballerina	Balerina	58
Family photo	Poză de familie	59
Knowing the ropes about death	Priceput la moarte	61
The bottles in the cabinets	Sticlele prin dulapuri	62
It seems that I know64	Pare că știu	64
<i>Bit by bit</i>	Puţin câte puţin	65
A view from above66	O vedere de sus	66
Poem against sleep	Poem împotriva somnului	68
Lucky picture	Forografie norocoasă	70



October 2016

6

The dark year72	Anul negru72
Answer	Răspuns
Advice for an old father75	Sfat pentru un tată bătrân
A new life77	O nouă viață77
Interview with Robert Şerban81	Interviu cu Robert Şerban



### Translation Café, Issue 167 Poems by Robert Şerban

Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

7

#### What is left of life

people are convinced that in poems nothing ever happens that they should be read after death when it is better to stop having desires ideas

people don't open slim volumes and if they do they notice immediately that inside there are just a few words on the line just a few words on the page and otherwise white a lot of white and they close them quickly

but without anyone telling them people know that poetry is all that is left of life after you have lived it

#### Ce rămâne din viață

oamenii sunt convinși
că în poezii nu se întâmplă nimic
că ele ar trebui citite
după moarte
când e bine să nu mai ai pofte
idei

oamenii nu deschid cărți subțiri iar dacă o fac observă imediat că înăuntru sunt puține cuvinte pe rând puține cuvinte pe o pagină în rest alb mult alb și le închid repede

fără să le spună nimeni oamenii știu însă că poezia este ceea ce rămâne din viață după ce o trăiești



8

#### Don't let yourself

don't let yourself ever be buried alive not even when children want to animate the sand and choose you to give it a shape

don't ever search under water for things you can find on dry land don't search for anything down there better to throw rocks and clods make waves

you don't ever want to dig a well even if your mouth and your eyes and those of your children dry out

better to wait for the rain and teach them to wait too

#### Să nu te lași

să nu te lași niciodată îngropat de viu nici măcar atunci când copiii vor să însuflețească nisipul și te aleg pe tine să-i dai o formă

nu căuta niciodată sub apă lucrurile pe care le găsești și pe pământ nu căuta acolo nimic mai bine azvârle cu bulgări și pietre fă valuri

să nu-ți dorești niciodată să sapi o fântână chiar dacă gura și ochii tăi și ai copiilor tăi vor seca

mai bine așteaptă ploaia și învață-i și pe ei să aștepte



9

#### The Head

whatever I do
I can't control my head
for more than a few moments
after which it gets away from me
or I forget about it
and it starts moving about again
like a hunted rabbit looking for a hiding place
without knowing where

to have a head like mine is like being the owner of a stylish house that all the tourists have photographed but on whose walls there hang from nails Van Gogh reproductions by a Chinese painter

I can't get used to my own head not even after all these years just as many who have reached old age

#### Capul

orice aş face nu-mi pot stăpâni capul mai mult de câteva clipe după care fie îmi scapă fie uit de el și iar începe să se mişte în toate părțile ca un iepure hăituit ce caută o ascunzătoare fără să știe unde

să ai un cap ca al meu e ca și cum ai fi proprietarul unei case elegante pe care au fotografiat-o toți turiștii dar pe ai cărei pereți atârnă în cuie reproduceri după Van Gogh ale unui pictor chinez

nu mă pot obișnui cu propriu-mi cap nici după atâția ani așa cum multora ajunși la bătrânețe



#### Translation Café, Issue 167 Poems by Robert Şerban

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

10

are unable to believe that the man and the woman	nu le vine să creadă că bărbatul și femeia
sitting side by side in the black and white pictures	ce stau unul lângă altul în fotografiile alb-negru
were their parents	le-au fost părinții

up left up forward left right down back right left up right	sus stânga sus înainte stânga dreapta jos înapoi dreapta stânga

sus dreapa

I walk on the street and I start shaking my head	merg pe stradă și încep sa-mi scutur capul
till I get dizzy	până amețesc
till the world starts spinning with me and becomes	până lumea se învârte cu mine și devine
for a moment	pentru o clipă
round like a sphere	rotundă ca o sferă
in the middle of which I stand	în mijlocul căreia mă aflu

the next moment	în următoarea clipă
a hazel rabbit that tears away from between my shoulders	un iepure căprui ce mi se smulge dintre umeri
bursts the motionless bubble with his nozzle	sparge cu botul balonul încremenit
and	si

right left forward down left right back down up forward right	dreapta stânga înainte jos stânga dreapta înapoi jos sus înainte
life comes towards me from all sides	dreapta

from walls from garbage from pillars from the sky from viața vine spre mine din toate părțile



#### 11

curbstones from cars
from faces on which death has glued itself
like a smiling octopus
that stares at me
as if it knew me from somewhere

din pereți din gunoaie din stâlpi din cer din borduri din mașini din fețe pe care moartea s-a lipit ca o caracatiță zâmbitoare ce ma fixează cu privirea de parcă m-ar cunoaște de undeva



12

#### A small incident

### O mică întâmplare

I make faces at a little girl with curly hair and she laughs and sticks her tongue out at me a big colourful butterfly

flyes above her and suddenly sits on her head

the child starts screaming struggling and crying and her face becomes so hideous as though the butterfly has all of a sudden sucked all her beauty de parcă fluturele i-ar fi supt brusc toată frumusețea

mă scălâmbăi la o fetiță cu părul creț iar ea râde și scoate limba la mine un fluture mare colorat

îi zboară deasupra și dintr-odată i se așează pe cap

copila începe să țipe să se zbată și să plângă iar fața ei devine atât de hâdă



**13** 

#### Resemblance

all old people resemble each other
even though some haven't turned white
or they can still hear well
others can run after a tram
or can read the newspaper without glasses
and their bones don't cause them grief when it rains

all old people resemble each other because evening has come for all of them

#### Asemănare

toți bătrânii seamănă între ei chiar dacă unii încă nu au albit sau aud bine alții pot să alerge după tramvai sau citesc fără ochelari ziarul și nu-i dor oasele când plouă

toți bătrânii seamănă între ei fiindcă la toți a venit seara



14

#### God talks to no one

for some time now
I've been hearing the same stories about me
most of them ugly most of them sad
and I'm glad
this means that everything I have been doing lately
is
perhaps
good and beautiful
in other words boring
and who would waste their time on things like that

but I've no knives out for them because I hear God talks to no one about any of us

#### Dumnezeu nu vorbește cu nimeni

de ceva vreme
aud despre mine aceleași povești
mai toate urâte mai toate triste
și mă bucur
asta înseamnă că tot ce am făcut în ultimul timp
e
poate
bun și frumos
adică plictisitor
și cine-ar pierde vremea cu lucruri de-astea

nu-mi fac sânge rău fiindcă aud că Dumnezeu nu vorbește cu nimeni despre nici unul dintre noi



**15** 

#### The Mare Heart Iapa Inima

in memory of Ioan Flora

memoriei lui Ioan Flora

every time my left arm goes to sleep
I think about my heart
and I wonder if it has all that it needs
if I'm not standing too much in its way
with my cigarettes and my cups of coffee
with the women that want more than they ever had
with the life that is bad for my health

the questions pass one after another until I am left alone: I feel my hand less and less

my heart more and more

along with fear my right palm embraces me and its fingers de câte ori îmi amorțește mâna stângă mă gândesc la inimă și mă întreb dacă o avea tot ce-i trebuie dacă n-o încurc prea tare cu țigările și cafelele mele cu femeile ce vor mai mult decât au avut vreodată cu viața ce dăunează grav sănătății

întrebările se duc una după alta până rămân singur: mâna mi-o simt din ce în ce mai puțin inima din ce în ce mai tare

odată cu frica mă cuprinde palma dreptei iar degetele ei



#### 16

climb up and down
press and depress
jab and pull away
from the skin the flesh the bones of the inert arm

as if half of my body is encouraging the other as if the part without a heart is sheltering my soul urcă și coboară strâng și slăbesc împung și se retrag din pielea carnea oasele brațului inert

e ca și cum o jumătate a trupului meu ar îmbărbăta-o pe cealaltă ca și cum partea mea fără inimă mi-ar adăposti în ea sufletul



**17** 

#### Doing the same thing

I must have been about three
when I saw a woman on the street
stopping
and taking her hand to her forehead
to her chest
to the right shoulder
and the left shoulder
at that moment I thought
that she picked something with her fingers

I ran home stopped in front of the mirror there was nothing I could pick not from my forehead not from the shirt that I was wearing this is how my father found me trying to catch something with my right hand anything

#### Să fac același lucru

să fi avut vreo trei ani
când am văzut pe stradă o femeie
cum se oprește
își duce mâna la frunte
la coșul pieptului
la umărul drept
și la umărul stâng
am crezut atunci
că a cules ceva cu degetele

am alergat acasă m-am oprit în fața oglinzii n-aveam nimic de luat nici de pe frunte nici de pe tricoul cu care eram îmbrăcat așa m-a găsit tata încercând să prind ceva cu mâna dreaptă orice



18

he caressed my head but he said nothing
I learned later
that the woman had stuck four nails in herself
and that time had come
for me to do the same

m-a mângâiat pe cap dar nu mi-a spus nimic am aflat mai târziu că femeia înfipsese în ea patru cuie și că venise vremea să fac și eu același lucru



19

#### Brushwood Vreascuri

my heart is a hungry woodpecker

understand those that want to chase it away those that throw to it out of bags or out of pockets

when they come next to me children open their arms and immediately pretend to fly like they are crazy uuuuuuuuuuuuu the younger ones invoke a certain Udi that then take possession of them for minutes on end like a demon

my days don't pass one after another but one through the other inima mea e o ciocănitoare flămândă

îi înțeleg pe cei care vor s-o ușuie pe cei care-i aruncă din pungi sau de prin buzunare

când ajung în dreptul meu
copiii își deschid brațele
și se prefac imediat că zboară
de parcă-s nebuni
uuuuuuhuuuuuu
cei mai mici
îl invocă pe un anumit Udi
care apoi îi posedă minute în șir
ca un necurat

zilele mele nu trec una după alta ci una prin alta



20

like the brushwood with which a bird tries to build a nest

ca vreascurile cu care o pasăre încearcă să-și facă un cuib



21

#### Heart of darkness

sometimes you feel that someone turns off the light in you and disappears along with it much too fast to catch their hand and discover them

for a few moments you remain speechless then all of a sudden you start to speak loudly laugh without a reason the same way that birds writhe after their heads have been cut off

what do you know to do in the dark?
what have you learned in all these hours
when you have looked at the heart of darkness?
words?
they have no use
as if they belonged to an old man
that illness

#### Inima beznei

uneori simți că cineva stinge lumina din tine și dispare o dată cu ea mult prea repede ca să-i prinzi mâna și să-l afli

câteva clipe stai încremenit apoi brusc începi să vorbești tare să râzi fără motiv așa cum se zbat păsările după ce li se taie capul

ce știi tu să faci pe întuneric?
ce-ai învățat tu în atâtea ceasuri
cât ai privit inima beznei?
cuvinte?
nu folosesc la nimic
parcă sunt ale unui bătrân
pe care boala



22

pretended to forget about just to find out what he's made of

s-a făcut că-l uită ca să afle ce-i poate gura



23

#### *December* 23<sup>rd</sup>, 1989

I put
a handful of coins
in the pocket next to my heart
and its pounding shook
my metal breast
like that of a woman getting ready
for love

I have seen with my own eyes a shot coin and it was good the shop assistant accepted it even if first she turned it on both sides a couple of times the bullet doesn't pass through there it doesn't pass through there I kept repeating to myself and I thought I heard my heart rattling with courage

#### 23 decembrie 1989

un pumn de monede am pus în buzumarul din dreptul inimii iar ea îmi tresălta sânul de metal ca pe al unei femei ce se pregătește de dragoste

cu ochii mei văzusem un ban împușcat și era bun vânzătoarea l-a primit chiar dacă înainte l-a întors pe-o parte și pe alta de câteva ori glonțul nu trece pe-acolo nu trece pe-acolo îmi tot repetam și mi se părea că inima-mi zornăie a curaj



#### 24

on my spine the way my grandfather said when he remembered from the front the sweat ran down slowly and cold like a zipper sewn directly on the skin in my right pocket I had crammed a torn piece of paper on which I had written in haste a line convinced that would be the last one but the saviour of the pages in the spiral-bound notebook in which I wrote like any other fellow how I was getting ready for love or for nothing

pe șira spinării așa cum spunea bunicul când își amintea de pe front sudoarea cobora încet și rece ca un fermoar cusut direct pe piele în buzunarul din dreapta îndesasem o ruptură de hârtie pe care am scris în pripă un rând convins că o să fie ultimul dar salvatorul paginilor din caietul cu spirala de sârmă în care povesteam ca orice băietan cum mă pregăteam pentru dragoste ori pentru nimic



25

#### A present from someone else

I really did enter your life wearing boots that is what you told me after you opened the door: almost all my life is in this apartment

I had my trousers stuck
in a pair of knee-high
leather boots
I had received them as a present for someone else
but I had never worn them before
because they seemed a little funny and a bit too big

I wanted to take my boots off but for that you would have had to help me I mean simply to pull them from my feet so you said to me: come! come in don't take your shoes off you don't have to at my place

#### Un cadou de la altcineva

eu chiar am intrat cu cizmele în viața ta așa mi-ai spus după ce mi-ai deschis ușa: *în apartamentul acesta e cam toată viața mea* 

aveam pantalonii băgați în niște încălțări de piele înalte până sub genunchi le primisem cadou de la altcineva dar nu le purtasem niciodată fiindcă mi se păreau caraghioase și puțin cam mari

am dat să mă descalț dar pentru asta ar fi trebuit să mă ajuți adică să mi le tragi pur și simplu din picioare așa că mi-ai zis: haide intră nu te descălța la mine nu se descalță



### **Translation Café,** Issue **167**Poems by **Robert Serban**

### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

26

come in intră come! haide

I stepped in the living room like a lord in the throne room
heavy-footed and rare
I stopped
rar şi apăsat
m-am oprit
deși cu cizmele alea puteam să ajung
not just to the bedroom
not just to the neighbours beyond the walls
but to the ends of the earth and even further

am păşit în sufragerie ca un domnitor în sala tronului
rar și apăsat
m-am oprit
deși cu cizmele alea puteam să ajung
nu doar până în dormitor
nu doar la vecinii de dincolo de pereți
ci până la capătul lumii și chiar mai departe

take a seat on the chair on the couch

anywhere you want

and you made a gesture with your hand

that gave me courage

if that means to recognize your heart

without hearing its beating

stai pe scaun pe canapea

unde vrei tu

şi ai făcut un gest cu mâna

care mi-a dat curaj

dacă asta înseamnă să-ți recunoști inima

fără să-i auzi bătăile

I sat down m-am aşezat and after a couple of hours iar după câteva ore astonished you took the same hand to your mouth ai dus uimită la gură aceeași mână



#### 27

and whispered:
we talked about everything
and that is why night came quicker over us

I knew I had to leave
in fact I wanted to leave
I stood up
but not even for a moment
a single moment
did those funny boots listen to me

și ai șoptit: am vorbit câte-n lună și-n stele de asta noaptea a venit mai repede peste noi

știam că trebuia să plec ba chiar voiam să plec m-am și ridicat în picioare dar nici măcar o clipă o singură clipă cizmele alea caraghioase nu m-au ascultat



28

#### The act and the tears

#### Fapta și lacrimile

to Nicolae Popa

lui Nicolae Popa

since you died I have kept thinking what to write to you

so easily

no matter how I lay the words
God doesn't take back his act
even though he let fall a few drops
amidst our bowed heads at that time
a sign that he was sorry
you know how few we were
a handful
but where would we all have fitted
all of those who opened the door to you for so many years
or the ones that asked you
to smoke fewer cigarettes?
thus
the gusts of wind passed among us

de când ai murit mă tot gândesc ce să-ți scriu

indiferent cum așez vorbele
Dumnezeu nu-și mai ia fapta înapoi
chiar dacă a scăpat câteva picături
printre capetele noastre aplecate atunci
semn că i-a părut rău
știi ce puțini am fost
o mână
dar unde să fi încăput
toți cei care ți-am deschis ușa atâția ani
ori cei care te-am rugat
să mai rărești țigările?
așa
palele de vânt au trecut printre noi
atât de ușor



### **Translation Café,** Issue **167**Poems by **Robert Serban**

### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

#### 29

• •	weren't there	. 11
2C 1t 1470	TATORON' t thoro	2+ 211
as II we	weren i mere	ai aii

there is an amber alert

nicolae

meaning the sun has got very close and it is kissing us heavily

the candles light by themselves

children that no one knew about

screw on the fingers of their new parents

brand new wedding rings

there is an amber alert

and when I shade my eyes with my hand and look ahead

I see how hard it will be for us to gather

harder and harder

we will never be all together again

even if

at some point in the future

we will be gathered in the same place

as if under a mat

there are so many unknown things

that separate us even now

de parcă n-am fi fost acolo defel

e cod portocaliu

nicolae

adică soarele s-a apropiat tare și ne sărută apăsat

lumânările se aprind singure copii de care n-a știut nimeni

înșurubează pe degetele proaspeților părinți

verighete nou-nouțe

e cod portocaliu

și când privesc înainte cu mâna streașină la ochi

văd cât de greu ne vom strânge

tot mai greu

niciodată n-o să fim toți

chiar dacă

într-un târziu

vom fi adunați în același loc

ca sub un preș

sunt atâtea lucruri neștiute

care ne despart de pe acum



30

since you died my impatience has increased to see my daughter growing up faster

de când ai murit mi-a sporit nerăbdarea ca fiică-mea să crească mai repede



31

#### The wonderful aftershocks that follow

#### Minunatele replici de după

my life looks like an antiquated Russian movie with large frames monotones on which a character passes from time to time and speaks in tongues moves theatrically and stinks of death

what else could I want?
I'm no longer young either
my heart twinges from time to time
my shoes remained as rugged as they were the previous years
because I go nowhere
nowhere
an earthquake that would bring the end

but that is not what interests me that is not what I keep waiting for

is long over due

viața-mi pare o vechitură de film rusesc

cu cadre largi

monotone

prin care mai trece câte-un personaj

ce vorbește-n dodii se mișcă nefiresc și trăsnește a moarte

ce altceva aș vrea?

nu mai sunt nici eu tânăr

din când în când mă-nțeapă la inimă

pantofii mi-au rămas la fel de boțiți ca anii trecuți

fiindcă nu ies niciunde

nicăieri

de mult trebuia să vină un cutremur

care să aducă sfârșitul

dar nu asta mă interesează

nu asta tot aștept



32

but the aftershocks the wonderful aftershocks that follow ci replicile minunatele replici de după



33

#### Butterfly on my table

a butterfly settled on my table stood still then suddenly it opened a pair of wings so big and colourful as if it was saying hello from all of its heart

I made no gesture
I didn't blink
I remained petrified
and it flew away a few moments later

maybe just because I didn't made the least gesture

#### Fluture pe masa mea

un fluture s-a așezat pe masa mea a stat nemișcat iar deodată a deschis niște aripi atât de mari și de colorate de parcă mi-ar fi dat bună ziua din toată inima

n-am schiţat niciun gest n-am clipit am rămas ca o stană iar el și-a luat zborul peste câteva clipe

poate tocmai fiindcă nici măcar n-am schiţat niciun gest



34

#### Living in a city

living in a city
where no one knows you
has no heart
the only beats that you hear
are those of the bells that announce
the exact time

no one knows you here and those that smile at you are just happy or stupid or they don't even smile at you

every time you pass through the city
your brain slowly melts
and forgets
the same way the melted asphalt that you step on
doesn't remember
even a single trace
no matter how heavy your step is
no matter how confident

#### Viața într-un oraș

viața într-un oraș unde nu te cunoaște nimeni nu are inimă singurele bătăi pe care le auzi sunt ale clopotelor ce anunță ore exacte

nimeni nu te știe aici iar cei care-ți zâmbesc sunt doar veseli sau proști sau nici măcar nu-ți zâmbesc ție

de câte ori traversezi orașul creierul ți se înmoaie încet și uită așa cum asfaltul topit pe care calci nu ține minte nici măcar o urmă a ta oricât de apăsată ar fi oricât de sigură



35

#### Heart up

I climbed on the house in which my father my grandfather my great-grandfather were born and lived their lives

I mounted it the same way you mount a horse if you ever get the chance and took hold with both hands of the roof's mane

I felt my heart high higher than ever so much so that I had to close my eyes so it wouldn't burst out through them and fly away

#### Inima sus

m-am urcat pe casa în care tata bunicul străbunicul s-au născut și și-au trăit viața

am încălecat-o așa cum încaleci un cal dacă ai vreodată norocul și m-am prins cu amândouă mâinile de coama acoperișului

mi-am simțit inima sus mai sus ca niciodată încât a trebuit să-nchid ochii ca să nu țâșnească prin ei si să-mi zboare



36

## Development

there's nothing sadder than to take your own pictures

pictures in which you smile or to look complicit or sure of yourself in which you scan the distance as if you had seen something familiar on which to fix the camera lens as though looking in the other person's eyes

I live in the centre of a foreign city and I turn my head in all directions searching for something good to photograph of something else

look I tell myself how anxious I am like a hitman paid with a bag of money to assassinate someone

### Developare

nimic mai trist decât să-ți faci singur poze

poze în care să zâmbești ori să privești complice sau sigur pe tine în care să scrutezi depărtarea de parcă-ai fi zărit ceva cunoscut în care să fixezi obiectivul ca și cum ai privi în ochii celuilalt

stau în buricul unui oraș străin și întorc capul în toate părțile în căutarea a ceva bun de fotografiat a încă ceva

ia uite îmi zic ce neliniștit sunt ca un killer plătit cu o geantă de bani ca să-l lichideze pe unul



#### Translation Café, Issue 167

#### Poems by Robert Serban

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

37

to take a picture in which probably all of them came out să fac o poză în care probabil toți au ieșit cu ochii închiși

that no longer appears in the crosslines of his sight care nu mai apare în cruciulița lunetei look how my temples are throbbing ia uite cum îmi zvâcnesc tâmplele cum îmi tremură mâinile how I bite my lower lip cum îmi mușc buza de jos

look at this mulatto woman uite la mulatra asta
that separates herself from the group comes towards me hands me a canon chatters in English vine spre mine îmi întinde un canon îmi ciripeşte în engleză

with their eyes closed

look at those two kissing ia uite-i pe ăia cum se sărută

smack smack smack toc toc toc

and how they come down lively from the double-decker coach si cum coboară sprinteni

old folk with white hair and tearful pupils

și cum coboară sprinteni din autocarul supraetajat

bătrânei cu părul alb și pupile lăcrimoase

look the gentleman with a beard uite domnul cu barbă is running after his son who aleargă după fiu-su care

is running after pigeons that fly away all of a sudden aleargă după porumbei care se ridică deodată

like in an explosion ca într-o explozie



38

what a huge hand the cripple is left with and how he telescopes it in front of the passers-by who, frightened, avoid it shake it or put coins in the palm of his hand

nothing sadder than to see so many pictures and you not be in any of them ce mână uriașă i-a rămas ciungului și cum o telescopează înaintea trecătorilor care o ocolesc speriați o strâng sau îi pun în palmă monede

nimic mai trist decât să vezi atâtea și-atâtea poze iar tu să nu fii în niciuna dintre ele



39

#### One wish

I want to write
as if I were born
covered in blood scraps of skin and pieces of flesh
with a loud cry
long
a barbarian cast off by his own
in a forest of Roman statues
that look upon him with disgust and disdain

I want to write
with a roller of words
lines that would break through the pages
and cling on the walls windows doors
like the webs of a spider that has caught a huge insect
which is just getting ready to devour it
and
crazy with fear
weaves again and again and again
until it melts down

### O dorință

vreau să scriu
ca și cum m-aș naște
plin de sânge de bucăți de piele și resturi de carne
cu un țipăt gros
prelung
de barbar lepădat de ai lui
într-o pădure de statui romane
ce-l privesc îngrețoșate și cu dispreț

vreau să scriu
cu un tăvălug de cuvinte
versuri care să iasă din pagini
și să se agațe de pereți de ferestre de uși
ca firele unui paianjen care a prins o insectă uriașă
ce tocmai se pregătește să-l devoreze
și
înnebunit de frică
țese întruna întruna
până când se topește



**40** 

in the webs that stretch – a shirt of death too large and too thin

în ațele ce se întind – o cămașă a morții prea mare și prea subțire



41

#### Here and here

so she would fall in love with me
I told a girl I had two hearts
she looked at me astounded and stepped back slowly
you don't believe me?
put your hand
here and here
do you see
it beats on the left
and on the right

I remember how due to wonder the girl's lips parted from one another and her mouth opened I hesitated for a few moments then I kissed her

when she felt quite herself again

there are two

### Aici și aici

ca să se îndrăgostească de mine
i-am spus unei fete că am două inimi
m-a privit uluită și s-a dat încet înapoi
nu crezi?
pune mâna
aici și aici
vezi
bate și în stânga
și în dreapta
sunt două

îmi amintesc cum de mirare buzele fetei s-au depărtat una de alta și gura i s-a deschis câteva clipe am ezitat apoi am sărutat-o

când și-a mai revenit



42

însă doar puțin

she murmured:

how can you live like this?
fine just fine
because the heart on the right is smaller
than the one on the left
but just a little

a îngânat:
cum poți trăi așa?
bine foarte bine
fiindcă inima din dreapta e mai mică
decât cea din stânga



## Translation Café, Issue 167 Poems by Robert Şerban

Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

43

## Family tradition

all the men in my family
cleaned their shoes with shoe polish
my great grandfather whom I didn't catch alive
my grandfathers
my uncles
my cousin
my father
all of them

and not only did they use shoe polish
but made them shine
shoe after shoe
pair after pair
day after day
long meticulously thoughtful even
because a man first looks at another man's shoes
and after that in his eyes

I have a silicone sponge

### Obicei de familie

toți bărbații din familia mea și-au făcut pantofii cu cremă străbunicul pe care nu l-am mai prins în viață bunicii unchii văru-meu tata toți

şi nu doar că au dat cu cremă ci i-au şi lustruit pantof cu pantof pereche după pereche zi după zi îndelung meticulos grijulii chiar fiindcă un om se uită mai întâi la pantofii unui alt om apoi în ochii lui

eu am un burete cu silicon



44

with which I polish from time to time and in a hurry on the toe caps of the shoes cu care dau din când în când și pe fugă pe la botul încalțărilor



45

#### Small observation

## from the time I and those the same age as me were little kids up until now nothing fundamental has changed in this world: kids nowadays also first eat the Turkish delight from the şi copiii de azi mănâncă mai întâi rahatul din cozonac sponge cake and then the sponge cake

### Mică observație

de când eu și cei de-o seamă cu mine eram nişte ţânci și până acum nu s-a schimbat nimic fundamental în lumea asta: și apoi cozonacul



46

## The tree in the centre of the yard

Crina is gathering chestnuts in the centre of the yard and she is happy that there is a tree that lays brown eggs

I think of telling her the truth but she has already laid them up in nests and she is waiting for the birds to come and to hatch chicks

### Pomul din mijlocul curții

Crina adună castane în mijlocul curții și e fericită că există un pom care face ouă maro

mă bate gândul să îi spun adevărul dar le-a așezat deja în cuibare și așteaptă să vină păsările ca să scoată pui



47

A heart	O inimă
---------	---------

to Bogdan Rața lui Bogdan Rața

night after night my daughter calls out a couple of times daddy

I always hear her but I don't always answer I don't interfere in her dreams death has no place there

I watch her through the wooden grate of the crib and I know that she hears even in her sleep my heart that sings to her da-da-da da-da-da da-da-da noapte de noapte fiică-mea strigă de câteva ori tata

întotdeauna o aud dar nu-i răspund întotdeauna nu mă amestec în visele ei moartea n-are ce căuta acolo

o privesc prin grilajul de lemn al pătuțului și știu că ea aude și-n somn inima mea care-i cântă ta-ta-ta ta-ta-ta



48

### My son, my father's son

### Fiul meu, fiul tatălui meu

I look much younger than I am

I remember my father when he was my age: even though we are the same age

me now

him then

I look younger

or maybe I am mistaken
but it is my children's fault —
younger than me when my father was my age
Tudor has just turned one
I was on the verge of coming of age
and I ran faster than my father
arm wrestling, I was already getting the better of him
and I think at full body wrestling too

I am younger than I am but how quietly will I ripple in the memory of my son

par mult mai tânăr decât sunt

mi-l amintesc pe tata la vârsta mea:

deşi avem aceiaşi ani

eu acum el atunci

eu par mai tânăr

sau poate mă înșel

dar e vina copiilor mei

mai mici decât mine când taică-meu era la vârsta mea

Tudor abia a trecut de un an

eu aşteptam majoratul

și alergam mai tare ca tata

îl puneam deja la skanderberg

și cred că și la trântă

sunt mai tânăr decât sunt

dar cât de împuținat voi clipoci în memoria fiului meu



#### 49

when he is the age I am today?
he won't even know how I look now
though he is gazing at me with big eyes
and calls out to me with all his heart

my son will not remember anything of his father today and the one that I am becoming will appear to him like a shadow fumbling in search of a body that will believe itself to be younger

când el va avea vârsta mea de azi? nici nu va ști cum arăt deși acum mă privește cu ochi mari și mă strigă cu toată inima

fiul meu nu va ține minte nimc din tatăl lui de azi iar cel care voi fi pe mai departe îi voi apărea ca o umbră ce bâjbâie în căutarea unui trup care s-o creadă mai tânără



**50** 

### Paper boats

my daughter is making paper boats without knowing how and the boats sink as soon as she puts them on water

the girl then cries and beats the ground with her foot shouts and wails and her eyes can no longer be seen due to so many tears then she rushes and takes another sheet folds it twists it turns it folds it again until some sort of a mast peeps from between her fingers the girl looks happily at her work she takes it carefully between her palms and puts it on water but in a few moments the catastrophe repeats itself

the Styx of childhood exists and it is a puddle on which paper boats never float

### Bărcuțe de hârtie

fata mea face bărcuțe de hârtie fără să știe cum iar bărcuțele se scufundă de îndată ce le pune pe apă

fata plânge atunci şi bate cu piciorul în pământ strigă şi hohoteşte iar ochii nu i se mai văd de atâtea lacrimi apoi se repede şi mai ia o coală o îndoaie o răsucește o întoarce o îndoaie din nou până când printre degete se ițeşte un fel de catarg fata își privește fericită lucrarea o prinde grijulie în palme și o așează pe apă dar în câteva clipe nenorocirea se repetă

Stixul copilăriei există și e o baltă pe care bărcuțele nu plutesc niciodată



51

#### Cakes

mother has made cakes for Tudor and Crina

I watch as my children bite happily out of them as the sugar powder draws whiskers on their faces as their cheeks puff up like a frog's and I start crying

my mother strokes my head and whispers to me: God tests us

the same way you try the cakes in the oven to see if they are or not baked enough

## Prăjituri

mama a făcut prăjituri pentru Tudor și Crina

îmi privesc copiii cum muşcă fericiți din ele cum pudra de zahăr le desenează mustăcioare cum obrajii le sunt umflați ca la broscoi și mă pufnește plânsul

mama mă mângâie pe cap şi îmi şopteşte: Dumnezeu ne încearcă aşa cum se încearcă prăjiturile în cuptor ca să vezi dacă sunt sau nu destul de coapte



## **Translation Café,** Issue **167**

### Poems by Robert Şerban

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

52

#### What can be done and what not

### Ce se poate și ce nu

I stand with my back to the wall that separates me stau cu spatele lipit de peretele ce mă desparte

from my children de copiii mei

its coldness nestles inside me răceala din el se culcuşește în mine

but I am not moving dar nu mă mişc

because the children are laughing and giggling happily on the căci copiii râd și chicotesc fericiți dincolo

other side

if I wished dacă aş vrea

I could pass through the wall aş putea trece prin perete

I know very well that love can also do that stiu prea bine că dragostea poate și asta

but my children would be frightened dar copiii mei s-ar speria

and distressed by such a father şi li s-ar face frică de un astfel de tată

if I wished dacă aş vrea

I could bring them here by simply reaching out i-aş putea aduce pe ei aici doar întinzând mâna

I know that love can also do that ştiu că dragostea poate și asta

but the children would think that only from the eyes of a weak însă copiii ar crede că doar din ochii unui tată slab

father siroiesc astfel lacrimile

would tears fall like this



53

a bird hits the window the glass cracks as in a massive heart attack my children are singing something about an active mud volcano

de fereastră se lovește o pasăre geamul pleznește ca într-un infarct uriaș copiii mei cântă ceva despre un vulcan nestins și noroios



**54** 

### Between siblings

what are you doing, dad? my daughter asks while suddenly opening the door why are you so serious? I am cutting my nails I tell her and my face relaxes I got a little scared when I heard clicking I thought you were typing on your typewriter what typewriter? how do you know about typewriters? I had one about 15-20 years ago I left it in the basement of a building in a storage space it was heavy with a big carriage whatever but what came over you? I ask her and I frown again I don't know dad you were clicking loudly

## Frații între ei

ce faci tată? mă întreabă copila ce deschide brusc ușa de ce ești așa de serios? îmi tai unghiile îi spun și fața mi se destinde m-am speriat puțin când am auzit țăcănind am crezut că bați la mașina de scris ce maşină? de unde știi tu de mașină de scris? am avut una acum vreo 15-20 de ani a rămas în subsolul unui bloc într-o boxă era grea cu car mare în sfârșit dar ce-ți veni? o întreb și mă încrunt din nou nu știu tata tăcăneai tare



#### 55

maybe your nails are too bulky
you told me that you are only the second generation of peasants who
live in the city
that you didn't sow onion garlic and tomatoes among the flower beds
in the yard of the apartment building
but you still slipped in some shoots of lovage and parsley
you also told me about your paper children
in your youth
and
from time to time
brothers and sisters talk and
especially step brothers and sisters
tell each other cruel truths

about their parents

poate că ai unghiile prea groase
tu mi-ai spus că ești doar a doua generație de țărani care
trăiește la oraș
că n-ai pus ceapă usturoi și roșii printre rândurile de flori
din curtea blocului
dar tot ai ascuns niște fire de leuștean și de pătrunjel
tot tu mi-ai povestit despre copiii tăi de hârtie
din tinerețe
or
din când în când
frații vorbesc între ei și
mai ales cei vitregi
își spun adevăruri crude
despre părinți



56

### Hungry, cautious

## Înfometați, precauți

don't throw away the bones să n-arunci oasele
and don't throw away the pieces of bread left over from dinner
either strânge-le şi dă-mi-le mie
gather them and give them to me îmi aminteşte Crina
Crina reminds me aproape zilnic
almost daily iar eu am grijă să-i îndeplinesc fetei rugămintea

and I take care to carry out the girl's request

her dog bit her heart câinele ei a muşcat-o de inimă

one day: într-o zi:

it went out the gate a ieşit pe poartă and never came back și nu s-a mai întors

since then de atunci

before it gets dark înainte de a se lăsa întunericul

Crina goes to the end of the street Crina merge până la capătul străzii

where the dogs from the neighborhood and from around unde câinii de prin vecini sau de aiurea

gather immediately se strâng imediat and look hungrily si privesc înfometați

but cautiously dar precauți



57

at the food the same way people look at love

mâncarea la fel cum oamenii dragostea



58

#### The ballerina

love is also when you find the porcelain ballerina received from your parents with broken arms you put them back with two drops of special glue after that you don't hide it back in the cabinet but you place it even if for a few hours on top of the TV in the bedroom

#### Balerina

dragostea e și atunci când găsești balerina de porțelan primită de la părinți cu mâinile rupte i le pui la loc cu două picături de lipici special dar după aceea n-o mai ascunzi înapoi în dulap ci o așezi fie și pentru câteva ore deasupra televizorului din dormitor



59

## Family photo

### Poză de familie

we are at peace suntem liniştiţi grandma has a mild form of Alzheimer's bunica are o formă ușoară de Alzheimer she sits quietly for hours on end stă ore în șir cuminte in a chair pe scaun she can walk on her own to the window poate să meargă singură până la fereastră and to the bathroom și până la baie adevărat it's true she leans on a Derby Stick se spijină-ntr-o botă she's never parted from even in her sleep de care nu se desparte nici când doarme at night she lays it next to her on the bed seara o aşază lângă ea pe pat she covers it with the blanket and sometimes she even speaks to o acoperă cu pătura iar uneori îi mai și vorbește însă foarte în şoaptă but very much in a whisper

what a fine woman my grandmother was ce femeie straşnică a fost bunica how hard-working she was ce harnică a fost and what terrible beatings she received from her husband stop hitting me nu mai da she would tell him as though ce femeie straşnică a fost bunica ce harnică a fost punică a fost si ce bătăi teribile a luat de la bărba-su nu mai da îi spunea ca și când



#### Translation Café, Issue 167

## Poems by Robert Şerban

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

60

she were revealing the only secret of her life stop hitting me

husband

because God sees you

but grandpa always had the same retort

I am too small for him to see me

each time I visit

for a get-together

for a chat

and a glass of wine

it seems to me that grandma

is ever quieter

and is becoming ever smaller

i-ar fi dezvăluit singurul secret din viața ei

nu mai da

omule

că te vede Dumnezeu

dar bunicul avea întotdeauna aceeași replică

sunt prea mic ca să mă vadă el pe mine

de fiecare dată când vin pe la ai mei

să ne vedem

să povestim

să bem un pahar de vin

mi se pare că bunica

e tot mai cuminte

și se face tot mai mică



61

## Knowing the ropes about death

how well you know the ropes about death you whispered after you read a few of my poems

not at all
not at all
I'm just an impostor
everything I have written in there
is seen or heard from others

## Priceput la moarte

ce te mai pricepi la moarte ai șoptit după ce mi-ai citit câteva poezii

deloc deloc sunt doar un impostor tot ce am scris acolo e văzut și auzit pe la alții



62

#### The bottles in the cabinets

I'm sorry that I drink tea in the evening and that the bottles of whisky cognac vodka tequila have been sitting unopened in cabinets for years what will I do with them? when will I drink them all?

I turn off the radio fold the newspaper set my watch set the alarm and turn off the reading lamp then I fall asleep without dreaming a thing

in the morning I drink tea made of plants with other flavours with other attributes than those for sleeping the morning tea is of a darker color stronger

### Sticlele prin dulapuri

într-un fel îmi pare rău că seara beau ceai şi că sticlele de whisky coniac vodcă tequilla stau neîncepute prin dulapuri de ani oare ce-oi face cu ele? când le-oi bea pe toate?

închid radioul împăturesc ziarul îmi fixez ceasul pun alarma și sting veioza apoi adorm fără să visez nimic

dimineața beau ceai din plante cu alte arome cu alte proprietăți decât cele pentru somn ceaiul de dimineață e mai închis la culoare mai tare



63

it energizes me and sets me up this way I start my day in full vigor and with strength

in the evening
in front of the TV
after having dinner
before going to the bedroom
a cup of tea
is steaming on the table
when will I drink those bottles from the cabinets?
and why?

mă energizează și îmi dă tonus astfel pornesc ziua în forță și am putere

seara
la televizor
după ce mănânc
înainte să merg în dormitor
o cană de ceai
aburește pe măsuță
oare când voi bea sticlele alea din dulapuri?
oare de ce?



64

#### It seems that I know

it seems that I know all the time what I'm doing when I stick the car key in the ignition and when I take the knife to clean the fish and when I press the buttons of the remote control and when I throw stones at the pack of dogs and when I place the tip of my pen on the sheet of paper and when I do magic tricks for my children or other people's and when I caress my woman's cheeks at all times it seems that I am very sure of myself and no one would contest this not even if they were to find out that there isn't any drop of gas in the tank that my fingers have cuts that the TV blew out a half a year ago that the pack amounts to two skinny and faint-hearted dogs that dozens of scrunched up pages fill my garbage can that the kids figure out fast up which sleeve my coins disappear that from my woman's cheeks I dry tear after tear

### Pare că știu

pare că știu tot timpul ce fac și când bag cheia în contactul mașinii și când pun mâna pe cuțit să curăț peștele si când butonez telecomanda și când arunc cu pietre spre haita de câini și când îmi așez vârful stiloului pe coala de hârtie și când fac magicuri pentru copiii mei ori ai altora și când îmi mângâi femeia pe obraji tot timpul pare că sunt foarte sigur de mine și nimeni n-ar tăgădui asta nici măcar dacă ar afla că nu e nicio picătură de benzină în rezervor că am degetele crestate că televizorul s-a ars de o jumătate de an că haita înseamnă doi câini costelivi și fricoși că zeci de cocoloașe de hârtie îmi umplu coșul de gunoi că puştii se prind rapid pe care mânecă dispar monedele mele că pe obrajii femeii şterg lacrimi după lacrimi



65

## Bit by bit

the few things I know about you I put on the scales and the pointer made my heart sulk and then reboot suddenly

I have been counting its beats ever since and every time it gives me one extra
I set it aside carefully like a kid adding bit by bit to the money in a piggy-bank with the thought known only to him that if ever it should fill up there will be no need to break it

### Puțin câte puțin

puținele lucruri știute despre tine le-am pus pe un cântar iar acul lui mi-a îmbufnat inima și-a repornit-o brusc

de atunci îi număr întruna bătăile şi de fiecare dată îmi dă un plus pe care îl așez deoparte cu grijă ca un puşti ce adaugă puțin câte puțin într-o puşculiță cu gândul doar de el ştiut că dacă se va umple vreodată nu va fi nevoit să o spargă



66

### A view from above

if you climb a hill and you look from there
the world seems more beautiful and more decent
however
you feel an unstoppable desire to throw rocks at it
you sit on a boulder that
much as you would like
is impossible to budge
beneath it live
small sticky beings
you disturb them as you search for your peace of mind
but they ignore you and don't move at all

your house is nowhere in sight is hidden by some that are taller more sound full of life but the fire forgotten alight in the stove signals to you amid the roofs

#### O vedere de sus

dacă urci pe deal şi priveşti de-acolo lumea ți se pare mai frumoasă și mai bună totuşi simți o poftă nestăvilită să arunci cu pietre te așezi pe un bolovan care oricât ți-ai dori e imposibil de clintit dedesubtul său trăiesc mici vietăți lipicioase le tulburi chiar în timp ce-ți cauți liniştea dar ele te ignoră și nici nu se mișcă

casa nu ți se vede e ascunsă de altele mai înalte mai solide pline de viață însă focul uitat aprins în sobă îți face semne printre acoperișuri



67

and you recognize it and smile a little

iar tu-l recunoști și zâmbești puțin

you see
you are not as alone
as you think

vezi nu eşti chiar aşa de singur cum ți se pare



## Translation Café, Issue 167

## Poems by **Robert Şerban**Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

68

### Poem against sleep

I feel so bad
that I have to go to sleep
night after night
in other words to willingly leave life and lie down
without a fight
flat
so that
I always fall asleep with my eyes full of tears

I never dream this is probably death's way of settling a score and of showing me absolutely nothing

when I wake and look at myself in the mirror I don't recognize myself my face is disintegrated and if there's no sun that day it remains this way until night falls when

### Poem împotriva somnului

atât de rău îmi pare
că trebuie să mă culc
seară de seară
adică să ies de bunăvoie din viață și să mă așez
fără nicio luptă
lat
încât
întotdeauna adorm cu ochii plini de lacrimi

nu visez niciodată probabil e felul morții de a se răzbuna și de a nu-mi arăta absolut nimic

când mă trezesc și mă privesc în oglindă nu mă recunosc am chipul descompus iar dacă nu e o zi cu soare așa îmi rămâne până noaptea când



69

no matter how much I fight it sleep brings me to the same place looking for all the world as though it doesn't want to harm me oricât m-aş împotrivi somnul mă aduce în același loc părând că nu vrea să-mi facă nici cel mai mic rău



70

### Lucky picture

not everyone gets God in their pictures but if you're lucky and hit the right angle the right light and click the button when you're whispered to you've caught him

it's just like fishing only that the bait is you the one with the finger up in the air a Saint John wearing Wrangler and sport shoes

downloaded on the laptop
God can be seen more sharply and looks happy
you've connected him to the internet
then to social media
to your e-mail to YouTube to torrents
to things he has never dreamed of

keep him permanently online you'll find instantly

### Fotografie norocoasă

nu la toată lumea Dumnezeu iese-n poze dar dacă ai noroc să nimerești unghiul bun luminozitatea potrivită și să apeși când ți se șoptește l-ai prins

e ca la pescuit numai că momeala ești tu cel cu degetul ridicat în sus un Sfântul Ioan îmbrăcat în Wrangler și încălțat sport

descărcat pe laptop

Dumnezeu se vede și mai bine și pare fericit
l-ai conectat la internet
apoi la rețelele de socializare
la e-mail la youtube la torente
la ce nici n-a visat vreodată

ține-l în permanență on-line vei afla instantaneu



#### **7**1

that the rest of the world loves you all the more and gives you as though in an eternal communion Like after Like că restul lumii te iubește tot mai mult și îți dă ca pe-o cuminecătură nesfârșită like după like



72

## The dark year

you are covered with scars

that you don't see the point of anymore

# Anul negru

there are worse years than the one in which you die
years when you seem to be human
you blink breathe speak eat walk
but you are nothing more than a placenta a hermetic seal over
nothingness
există ani mai răi decât anul morții
ani când pari a fi om
clipeşti respiri vorbeşti mănânci mergi
însă nu eşti decât o placentă care înveleşte ermetic nimicul

from time to time

din când în când

you tear yourself with a fingernail

like the older brothers do on the walls of the house

to show the youngest how tall they will become

after a while

full of wonder

din când în când

te zgârii cu unghia

aşa cum fac frații mai mari pe peretele casei

ca să vadă cât se vor înălța cei mai mici şi să le arate

peste o vreme

plini de uimire

you tear again zgârii încă o dată deeper și mai adânc it seems that you know what you are doing pare că știi ce faci it seems that you've found the way out pare că ai găsit ieşirea



ești numai semne

dar nu-i recunoști niciunuia dintre ele rostul

73

but the nothingness works relentless like a Japanese volunteer inside the nuclear reactor leaking

this is the year worse than the one in which you die and no one knows how many days it has left dar nimicul lucrează imperturbabil ca un voluntar japonez într-un reactor nuclear fisurat

un an mai rău decât anul morții-i acesta și nimeni nu știe câte zile mai are



**74** 

#### Answer

I should be sleeping to let my body calmly infuse the day that passed and which has long become a cold November night

I move the curtain aside
I look out the window and cry out

the woman lying on the bed brings herself up on an elbow and asks happily: *is it snowing?* 

### Răspuns

ar trebui să dorm să-mi las trupul să macereze calm ziua care-a trecut și care e de mult o noapte friguroasă de noiembrie

dau draperia la o parte privesc pe geam și exclam

femeia întinsă pe pat se ridică repede-ntr-un cot și întreabă fericită: ninge? nu



**75** 

# Advice for an old father

stop playing so much with life
you also got old
now you need stronger glasses
now you need ointment for swollen feet
jolly answers for how do you do, uncle or how well you look today
smile at grandpa, get a move on
caps for the sun
hats for the wind
hankies more and more hankies

but the miracle will be that you will discover yourself on the inside and that you will never forget yourself again never

you will discover that you have liver kidneys veins stomach pancreas arteries bladder guts heart and you will start to take care of them and love them as you would children

# Sfat pentru un tată bătrân

nu te mai juca atât cu viața
ai îmbătrânit și tu
acuși îți trebuie ochelari mai tari
acuși cremă pentru picioare umflate
răspunsuri săltărețe la săru'mâna, nenea ori la ce bine arăți azi
zâmbet la tataie, bagă viteză
șepci pentru soare
căciuli pentru vânt
batiste tot mai multe batiste

însă miraculos va fi că o să te descoperi pe dinăuntru și că niciodată nu vei mai uita de tine niciodată

vei afla că ai ficat rinichi vene stomac pancreas artere vezică mațe inimă și vei începe să le porți de grijă și să le iubești ca pe niște copii



### Poems by **Robert Şerban**

### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

#### **76**

this is the miracle: you will be a father again in old age from what I know about you a patient and thoughtful one you will read books about your children about what they need and don't need about what they are allowed to do and what it is entirely forbidden to them you will ask for advice about them you will tell your acquaintances how have they been you will take them to doctors to the seaside to baths vou will foment them you will pray that none of them wish to go out and you will carry them more caring than a mother it will be difficult more and more difficult with a cane with crutches maybe with love and fear which will be one

iată minunea: vei fi din nou tată la bătrânețe din câte te cunosc unul răbdător și atent vei citi cărți despre copiii tăi despre ce le trebuie și ce nu despre ce au voie să facă și ce le este interzis cu desăvârșire vei cere sfaturi despre ei vei povesti cunoscuților ce-au mai pățit îi vei duce la medici la mare la băi îi vei obloji te vei ruga să nu vrea niciunul dintre ei să iasă afară și îi vei purta în tine mai grijuliu ca o mamă va fi greu tot mai greu cu baston cu cârje poate cu dragostea și frica



ce vor fi una

# **Translation Café,** Issue **167**Poems by **Robert Şerban**

Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

77

# A new life

I'm getting ready to start a new life it has happened before it is not the first time it's worth telling you a few things about it

first
you start crying so hard
that
I'm not joking
you lift yourself from the ground for days on end
maybe even weeks

then
when you are back on your feet
they don't hold you anymore
as if they were cut from your hips
you lie flat
you can't see anything
but you can hear how beneath you a hole is being dug

# O nouă viață

mă pregătesc să încep o viață nouă mi s-a mai întâmplat nu-i prima dată merită povestit puțin

întâi
te umfla plânsul atât de tare
încât
nu glumesc
te ridici de la pământ zile în şir
poate chiar săptămâni

apoi
când revii pe picioarele tale
ele nu te mai țin
îți sunt ca tăiate din şolduri
stai lat
nu vezi nimic
dar auzi cum sub tine se sapă o groapă



#### Poems by Robert Serban

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

#### 78

you don't get scared
it's not a grave being born beneath you
graves have a different murmur when they get going

after a while you start seeing the sky and then you repeat to yourself in your head or out loud help me God help me sometimes

God immediately helps

other times he is late anyway

he takes the shape of your feet your haunches your knees

and

oops-a-daisy he lifts you up

if you cross yourself

good if not

it is forgiven

nu ți se face frică

nu-i un mormânt ce se naște sub tine

mormintele au un altfel de murmur când se pornesc

după un timp începi să vezi cerul și atunci spui de mai multe ori

în gând sau tare

ajută-mă Doamne ajută-mă

uneori

Dumnezeu sare imediat

alteori întârzie oricum

el ia forma tălpilor tale a pulpelor tale a genunchilor tăi

şi

hopa-sus te ridică

dacă îți faci o cruce

bine dacă nu se iartă



#### Poems by Robert Serban

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

#### 79

you look all around you	privești de jur-împrejurul tău
you sigh smile wipe your eyes	oftezi zâmbeşti te ştergi la ochi

take your hand to your heart îți duci mâna la inimă scratch your head te scarpini în cap

stare privești fix blink frequently clipești des

you stare again iarăși te uiți într-un punct

you are a little crazy eşti puţin truli

but a lot closer to who you are dar tot mai aproape de tine

then apoi even though you never had a waiter's memory deși n-ai avut niciodată o memorie de chelner

and that's not good şi asta nu-i bine not good at all nu-i deloc bine

you clench your teeth make a wry mouth and throw a vicious strângi din dinți din buze și tragi o înjurătură crâncenă

curse ca un ecran protector

like a protective screen cum ai văzut în filmele fantastice

like those you saw in SF movies apoi una și încă una

then another one and another trage



#### Poems by Robert Serban

#### Translated into English by MTTLC graduate Ana-Maria Albu

#### 80

you throw aşa
just like that trage
you throw forța fie cu tine!

may the force be with you!

and

look iată

it is better now e mai bine acum

you take an orange and peel it with a knife iei o portocală și o desfaci cu un cuțit

to look like a flower ca pe o floare

you transform the peel in petals coaja i-o transformi în petale

which you then open up with your fingers pe care apoi le deschizi cu degetele

slowly incet

one after another una după alta

you might not eat it ai putea să n-o mănânci

the beauty of the world is all in there frumusețea lumii e toată acolo

but you are very thirsty dar ți-e tare sete

and you sink your teeth into it şi-ți înfigi dinții în ea

a poor man that is getting ready to start a new life biet om care se pregătește să înceapă o viață nouă

maybe poate

a happy one fericită



şi

81

# **Interview with Robert Serban**

# Interviu cu Robert Şerban

How would you answer the question "who is Robert Şerban?" to those that don't know you?

I won't hide that, at this moment, the temptation of inventing another biography and fabricating around it is very

Cum ați răspunde la întrebarea "cine este Robert Şerban?" celor care nu vă cunosc?

Nu vă ascund că, în clipa asta, tentația de a-mi inventa o altă biografie și de a fabula în jurul ei mă încearcă foarte tare. Aș alluring. I would pull out of my sleeve a spectacular past, with scoate din mânecă un trecut spectaculos, cu un contract de doi a two year contract in the Foreign Legion, with secret missions, ani în Legiunea Străină, cu misiuni secrete, la limită, în care on the edge, where I would write poetry so I won't alienate scriam poezii ca să nu mă alienez după drumuri de nopți în șir myself after countless nights on the paths of a jungle; missions prin junglă; misiuni pe continente neprietenoase în care citeam, on unfriendly continents where I would read, using the culuneta de la puşcă, din cartea viitoarei victime – un periculos telescope of the rifle, from the book of my future victim - a traficant de droguri - căreia îi prelungeam viața doar fiindcă dangerous drug lord - whom I was extending his life only citea, iar eu, ascuns pe un bloc, cu degetul pe trăgaciul armei, because he was reading, and I, hidden on an apartment citeam, curios, o dată cu el. Până la urmă, într-o acțiune de building, my finger on the trigger, was reading curiously along desant, în Deșertul Gobi, am căzut în mâinile unor traficanți de with him. Afterwards, in an assault mission, in the Gobi, I fell carne vie. În clipa când unul dintre ei se pregătea să mă execute, into the hands of some human traffickers. The moment that one după o dună de nisip, și-a dat seama că vorbesc românește și a of them was preparing to execute me, behind a sand dune, he rămas cu pistolul în aer. Mi-a mai dat câteva minute de... realized I spoke Romanian and remained with his gun in the grație, ca să converseze limbă pe care n-o uitase, răstimp în care air. He gave me a few more moments of ... clemency, so he am aflat că făcuse facultatea în România, că încă mai avea



82

dead become poltergeist, but have the courage to go to the "s-a consumat" la bunici. În două sate oltenești: Drincea, în

could speak the language he hadn't forgot, time in which I prieteni în Valea Jiului, că a lucrat, ca inginer, în mina Petrila, că found out that he did his university education in Romania, that era să moară din cauza unei scurgeri de gaz, dar că l-a salvat he still had friends in Valea Jiului, that he worked as an chiar șeful lui, în ultima clipă. Sub soarele furios, mi-am dat engineer in the Petrila mine, that he almost died due to a gas seama, din spusele lui, că acel inginer e fratele mamei mele. Ileak, but that he was saved last minute by his boss. Under the am spus, n-a crezut, aşa că i l-am descris, i-am dat amănunte mad sun, I realised, from what he was saying, that the engineer legate de salvatorul lui, iar el, la un moment dat, a lăsat pistolul who was his boss was my mother's brother. I told him, he jos, m-a dezlegat, mi-a dat sticla lui de apă și mi-a spus, într-o didn't believe me, so I described him, I gave him details about românească șuierată: Fugi spre Est și nu te opri! Așa am făcut, am his saviour, then he, at one point, let the gun down, untied me, scăpat și m-am retras din Legiune. Poate că ar fi mai captivantă, gave me his water bottle and told me, in a hissing Romanian: pentru cititori, o astfel de viață la limită, decât una relativ Run East and don't stop! So I did, I escaped and left the Legion. cuminte, a unui copil singur la părinți, deci – mândru-n toate Maybe such a life on the edge would be more captivating for cele. A unui puști care și-a trăit copilăria și adolescența în the readers, than a relatively quite one, of an only child, so – a Oltenia, o zonă spectaculoasă prin generozitatea și prin spiritul wonder for his years. The life of a kid that lived his childhood oamenilor de acolo. E acolo o lume aparte, pe care o gust cu and teenage years in Oltenia, a spectacular region, due to the mare plăcere și acum, când vizitez prea rar locurile copilăriei generosity and the spirit of its people. That is a unique world, mele. Oltenia e Macondo-ul României. E... suprarealitate, e o and I can taste its joys even now, when I seldom visit my sărăcie veselă, populată de oameni care beau vinul cu polonicul childhood's place. Oltenia is Romania's Macondo. It is ... din găleată, care cred că unii morți devin moroi, dar au curajul surreal. It is a joyful destitution, populated by people that drink să meargă noaptea până la cimitir (care este la vreo doi-trei wine with a ladle directly from the bucket, who think that the kilomeri de sat). O mare parte din primii 20 de ani de viață mi



Mehedinți, and Turcinești, in Gorj. One in the bent, the other in lucruri se compară cu bucuria de a alerga și tăvăli prin iarbă, with leading the horse cart or the ox-cart, with the smell of the scriu deseori. ground. It may seem romantic, childish, but all of these helped shape me, they put their print on me. This is the world and these are the memories that I long for, that I return to. It is my life and it is the world that I often write about.

Talking of writing. I hadn't started school yet, I didn't

cemetery at night (that lies two-three kilometers outside the Mehedinți, și Turcinești, în Gorj. Un sat de câmpie și unul de village). Most of my first twenty years of life "were consumed" ses. Unul colectivizat, altul nu. Am fost liber, am făcut ce-am at my grandparents', in two villages from Oltenia: Drincea, in vrut. Şi-am vrut multe. Şi am fost fericit acolo, fiindcă puține the plain. One collectivized, the other not. I was free, I did what prin fân, prin lucernă, cu cățăratul prin nuci, prin meri, pruni, I wanted. And I wanted a lot. And I was happy there, because cireși, cu coptul porumbilor pe jăratec, cu cositul dimineața, pe there are few things that can be compared with the joy of răcoare, cu strânsul fânului sub soarele bubuitor, cu condusul running and weltering in the grass, in the hay, in lucerne, with căruței cu cai ori al carului cu boi, cu mirosul de pământ. Poate shinning up a walnut or an apple tree, a plum or a cherry tree, că pare romanițios, pueril, dar pentru mine toate astea au fost with rosting corn on embers, with making hay on a nice and formatoare, amprentante. E lumea și sunt amintirile după care cool morning, with gathering the hay under the searing sun, tânjesc și la care mă raportez. E viața mea și e lumea despre care

Fiindcă tot a venit vorba despre scris. Nu eram la școală, know how to read and write, but, simply playing, I dictated a nu ştiam să scriu şi să citesc, dar, în joacă, i-am dictat tatălui poem to my father. I think I was five. I can remember two lines meu o poezie. Aveam, cred, cinci ani. Îmi amintesc două versuri from that text, because I can't call it a poem: "And they hit hard din acel text, că poezie nu pot să-i spun: "Şi au dat cu bomba with a bomb, /That they all were thrown to sea...". I wrote my tare,/ De-au sărit cu toți-n mare...". Prima poezie serioasă, ca



84

first serious poem, so to say, when I was about 12. A poem să zic așa, am scris-o pe la... 12 ani. O poezie pentru mama. S-a working for, Viitorul. That is my debut. Then, when I saw how iau, cum s-ar zice, în serios. ... successful I was, I began writing constantly, and take me seriously, how they say.

about mother. It was called exactly like this, "Mother". My intitulat chiar aşa, "Mama". Tata, la îndemnul căruia am father, who advised me to write it (8th of March was around the compus-o (urma 8 Martie, acesta era contextul), a crezut, inițial, corner, that was the context), thought, initially, that I că am plagiat-o de pe undeva și a început să mă descoase: prea plagiarized it from somewhere and started questioning me: it îmi ieșise. Adevărul e că două nopți am muncit pe cele trei was too good. The truth is that I have worked for two nights on strofe de câte patru versuri! I-am arătat tatei... dovada: ciornele. the three stanzas with four lines each! I showed my father ... the Consecința? Mama a plâns când a citit-o, iar tata mi-a publicat-o evidence: the drafts. The outcome? My mother cried when she în ziarul la care lucra, Viitorul. Acela e debutul meu. Apoi, când read it, and my father published it in the newspaper he was am văzut ce... succes am, am început să scriu constant și să mă

Why do you write poetry? Is poetry a way to freedom or a chain that ties you tighter to the experiences that inspire it?

My father is a writer and a journalist. That's what he has books that ... came almost daily. I was so excited whenever I meu că nu poate deschide ușa de la intrarea în apartament

De ce scrieți poezie? Este poezia o eliberare sau un lanț care vă leagă și mai mult de trăirile care o inspiră?

Tata este scriitor și ziarist. Asta a fost toată viața. De fapt, been all his life. Actually, he no longer works as a journalist, he nu mai lucrează ca ziarist, s-a pensionat de câțiva ani, dar has retired a few years ago, but he still writes literature. Poetry, literatură scrie. Poezii, deși îl bate gândul unui nou roman. A even though he is thinking of writing a new novel. He has mai scris roman și a făcut-o bine. Am trăit între cărți. Care... written a novel before, and he did it well. I have lived among veneau aproape zilnic. Eram exaltat când îl vedeam pe taică-



85

saw my father that he was unable to open the front door of the fiindcă avea în ambele mâini plase cu cărți. O cameră, din cele apartment because he had in both hands bags full of books. A patru, a fost biblioteca. Apoi, ea s-a extins și în sufragerie. Și la room, out of the four, was the library. Then, it got extended to mine în cameră. Am citit continuu, toată copilăria și tinerețea. the living-room. And then in my bedroom. I read continuously, Eram un bulimic al lecturii. Numărul cărților pe care le-am my whole childhood and youth. I was a bulimic of reading. The devorat, de multe ori pe... nemestecate, în primii 30 de ani de number of books that I devoured, several times ... without viață, ajunge la câteva mii. Ca paranteză. Eram cu ai mei în breathing, in my first 30 years of life, is close to a few thousand. concediu, vara. Terminasem cea ce luasem cu mine de citit și Just as a digression. I was on vacation with my parents; it was intrasem în sevraj: nu mai aveam cărți! Dar, ca norocul, mama a summer. I had finished what I had brought with me to read and tras tare şi a gătat Crimă și pedeapsă, cred că tocmai apăruse în entered in withdrawal: I was out of books! But, lucky me, my ediția de la Cartea Românească. Treceam în clasa a V-a. Nu mother worked double tides and finished *Crime and Punishment*. spun asta ca să mă fudulesc, fiindcă în afară de faptul că unul I think that the Cartea Românească's edition had just been omorâse o bătrână cu toporul, mare lucru nu m-a impresionat, published. I was about to start fifth grade. I'm not saying this to am citit cartea ca pe un roman polițist... Plus că în câteva zile prance, because nothing impressed me much, except the fact am mistuit-o. Pur și simplu eram înnebunit să plonjez în that some guy had killed an old woman with an ax. I read the povești. Eram o termită de bibliotecă. De biblioteci, fiindcă am book as if it were a detective novel ... Also, I had consumed it a dat iama și în cele ale rudelor, ale vecinilor... De fapt, asta aș few days. I was out of my wits of diving into stories. I was a face toată viața: aș citi și aș scrie. Bucuria cititului nu m-a library termite. Of libraries, actually, because I've also made a părăsit niciodată. Îmi plac cărțile, iubesc cărțile, sunt permanent raid on those of my relatives, of my neighbours... In fact, this is înconjurat de ele. De ce? Fiindcă literatura e atât un mijloc de what I would do all my life: read and write. The joy of reading evadare din realitatea, deseori, înăbușitoare, dar și unul de a nu has never left me. I like books, I love books and I am always uita propria viață și lucrurile esențiale din ea. Sau poate



surrounded by them. Why? Because literature is both a way of amanuntele ei, cele care par neimportante pentru alţii. escaping the often stifling reality and a way of not forgetting Literatura – cititul și scrisul ei – e un mod de a-mi derula viața your own life and its essential components. Or maybe its la relanti, mai atent și mai asumat. E una dintre căile de a mă details, those that seem unimportant to others. Literature - descoase și de a mă descoperi pe mine însumi. O șansă de a visa reading and writing it - is a way of unwinding my life on idle fără să dorm. Un spectacol la care iau parte atât ca actor, cât și speed, more thoughtful and more committed. It is one of the ca spectator. Joc şi mă joc. ways of examining and discovering me. A chance of dreaming without sleeping. A performance in which I take part both as an actor and as a spectator. I act and I play.

There are writers that say, that for them, literature is the

Există scriitori care spun că, pentru ei, literatura e totuna same thing as life. That, if you took their pen and paper, they cu viaţa. Că, dacă le-ai lua hârtia şi pixul, ar muri. Eu nu cred că would die. I don't think you can die from this. I like to believe se poate muri din asta. Îmi place să știu că literatura pleacă din that literature comes from playfulness, from the play of joacă, din joaca de a descoperi umanitatea sau inumanitatea, de discovering humanity and inhumanity, of creating characters, a crea personaje, de a citi întâmplări, de a imagina lumi. Pleacă of reading experiences, of imagining worlds. It comes from the din dorința de a fi liber, pe deplin liber. Hârtia e teritoriul desire of being free, truly free. The paper is the territory of true libertății depline! Dar de aici și până la a da colțul fiindcă nu freedom! But from this point to the one of kicking the bucket mai scrii, fiindcă nu mai poți să scrii, e o cale cam lungă. Câtă because you no longer write, because you are no longer able to vanitate trebuie să ai ca să faci asta? Cât de... Dumnezeu trebuie write, it is a long way. How much vanity can you have to do să te crezi? Dacă nu ești grafoman, începi să inventezi poveștile that? How much of a... God you must think of yourself to be? In tale în momentul în care nu-ți mai ajung poveștile altora. Sau case you aren't a graphomaniac, you start inventing your când ele te contaminează și îți vine și ție să scrii. Dar a fi scriitor



87

stories the moment the stories of others aren't enough for you nu e același lucru cu a scrie. Chiar dacă scrii... poezii, proze, anymore. Or when they contaminate you and you feel the need romane, piese de teatru etc. Nu orice text, cum bine știți, are to write. But being a writer is not the same thing to writing. valoare literară. Even if you write... poetry, prose, novels, plays etc. Not every text, as you well know, has literary value.

But you asked me about poetry. Poetry is a game of to make connections between words, between a verse and ca text, nu există, e doar o masă plicticoasă de semne grafice. another, those tense connections without which poetry, as a text, doesn't exist, and it is just a boring mass of graphic signs.

When I write, I have books close by. I read, I dream, I remember, I set another word on paper. It is as though I am amintesc, mai pun un cuvânt pe hârtie. E ca un joc de şah cu playing a chess game with myself. It can last a few minutes, a mine însumi. Poate dura câteva minute, poate dura o zi

Dar dumneavoastră m-ați întrebat despre poezie. Poezia imagination and intelligence, played by sensitive people. este un joc al imaginației și al inteligenței, jucat de oameni Without this... triangle, you can't have quality poetry. Of sensibili. Fără acest... triunghi nu iese poezie de calitate. A, da, course, you can write just from your head, being a smart guy - poți scrie doar din cap, fiind băiat deștept - și e plină lumea, and the world, including the literary one, is full of people inclusiv cea literară, de oameni (deci și doamne și domnișoare) (therefore ladies too) sharp as a needle - , but if you are in the foc de destepți -, dar dacă ești obișnuit cu cititul de poezie, simți habit of reading poetry, you can feel that it is and when it is ... că este și când este... confecție. La fel de bine poți să fii de o manufactured. You might as well have a sensitivity more sensibilitate mai rafinată decât a seismografelor japoneze, dacă refined than that of the Japanese seismographs, it is useless if nu știi să treci stările tale în cuvinte. Să faci între cuvinte, între you don't know how to transfer those emotions into words, how un vers şi altul, acele conexiuni tensionate fără de care poezia,

Scriu având aproape de mine cărți. Citesc, visez, îmi



And that is due to my diurnal temperament, a sanguine one, e unul sangvin, care îl camuflează bine pe celălalt, pe geamăn. which conceals the other one, the twin.

How do you decide on the structure of your poems, of the stanzas? They always come out from the first attempt? How long does 🛮 mereu din prima? În cât timp se definitivează structura și temele unei it take to settle into shape the structure and the themes of a poem?

I have nothing preset when I write. I don't know what I

whole day, or even weeks. You win if you wrote a good poem. întreagă, ba chiar săptămâni. Îl câștigi dacă ai scris o poezie You lose (time, first of all!) if this game in which you wait, you bună. Ai pierdut (timp, în primul rând!) dacă tot acel joc în care write something, wait again, write some more, you search, bite aștepți, mai scrii ceva, iar aștepți, iar mai scrii, mai cauți, mai your lips, clench your teeth, take a sip of coffee, ends with a muşti din buze, strângi din fălci, mai iei o gură de cafea, se dull text. But even so, even after you have wadded the text and soldează cu un text prost. Dar chiar și așa, chiar după ce ai threw it away, you are still left with something: the states, you cocoloşit poemul şi l-ai aruncat, tot rămâne ceva: sunt stările de, experience sometimes, of weightlessness, of heartbreaking uneori, imponderabilitate, de tristete sfâșietoare, de căldură sadness, of inner warmth, of depression, and even tremendous lăuntrică, de deprimare, chiar, de bucurie teribilă, la limita joy, on the edge of screaming. There aren't few from those who tipătului. Nu puțini dintre cei care mă știu se miră când află că know me that are surprised when they find out I write poetry. scriu poezie. Iar asta datorită temperamentului meu diurn, care

> Cum vă decideți asupra structurii poeziilor, a strofelor? Vă ies poezii?

Nu am nimic prestabilit când scriu. Nu știu ce vreau, want, I have no idea. Writing poetry is a continuous surprise. It habar n-am. Scrisul de poezie e o permanentă surpriză. Poate să may have two-three lines or it may have two-three pages. The aibă două-trei rânduri, poate să aibă două-trei pagini. Decizia decision appears suddenly, the moment I feel that the poem has apare brusc, în clipa în care intuiesc că poezia a spus (sau a said (or suggested) enough. For a while, I leave the text to cool sugerat) suficient. Un timp, las textul să se răcească în caietul



cutting out of it, I bring it to its ideal shape, so to speak. It will mai fac ca să fie mai bun decât e, mai cursiv, mai tare. be on its way to be published the moment I judge there is no more I can do to make it better than it is, stronger, more fluent.

There are very few capital letters and punctuation marks in your poems. Why?

Although it may seem I am contradicting myself - I have

down in my A4 notebook with white sheets, but I don't leave it meu A4, cu coli albe, dar nu îl țin foarte mult acolo, ci îl there for long. I transcribe it on my computer. Why? Because I transcriu în computer. De ce? Fiindcă am un scris îngrozitor, have a terrible hand-writing, indecipherable, and I risk not necitet, și risc să nu înțeleg anumite cuvinte. Scriu de mână cu understanding some of the words. I write by hand at great mare viteză - am fost iute dintotdeauna la asta - și viteza speed - I have always been fast at that - and speed seriously dăunează grav, în cazul meu, caligrafiei. Transcrierea pe affects, in my case, calligraphy. Transcribing it on the computer computer înseamnă și o primă fază de... coacere a textului. also means a first state of... cooking the text. That is the moment Atunci îl împart, dacă e nevoie, în strofe. Cititorul trebuie ajutat when I divide it into stanzas if necessary. The reader must be in actul lecturii, nu încurcat. Dacă există planuri diferite ori helped, not confused, in the act of reading. If there are different trepte în text, le delimitez cu ajutorul spațiilor albe. Poemul se notions or levels in the text, I break it down with the help of vede mai bine pe ecran, scrisul electronic e rece, îi poți vedea white spaces. You can see the poem better on the screen. The mai limpede şubrezeniile. Tai cuvinte, versuri, poate mai adaug electronic writing is cold so you can see its weaknesses more un cuvânt, două... Şi va mai sta acolo, până când, tot citindu-l clearly. I cut out words, lines, maybe I add another word or şi recitindu-l, tăind din el, îl aduc într-o formă ideală, să zic așa. two... And it stays there until, after reading and re-reading it, Va lua calea publicării în clipa în care consider că n-am ce să-i

> Nu am prea întâlnit majuscule și semne de punctuație în poeziile dumneavoastră. De ce?

> > Deși pare că o să mă contrazic - ziceam că cititorul



90

just said the reader must be helped - accepting your trebuie ajutat - acceptând observația dumneavoastră, cred că observation, I think that exactly the lack of punctuation, of tocmai lipsa punctuației, a majusculelor, vine să-mi sprijine capital letters, comes to support my intention of finding the intenția de a găsi o cale cât mai simplă spre cititor. Adică, îl las most simple way to the reader. Namely, I leave him to ... pe el să... respire când vrea, când simte nevoia, îl las pe el să se breathe when he wants, when he feels the need, I let him play joace cu cuvintele... mari și mici. Eu îmi împart poezia în with the ... big and small words. I divide my poetry in lines versuri şi, uneori, în strofe. Cadenţa, melodia, o poate crea cel and, sometimes, stanzas. The rhythm, the measure, can be care citeşte. created by the one reading it.

The new technologies made their way in almost all aspects of daily life – how does a poet use them?

Like every Romanian (who was born a poet, wasn't he?). able to continually surf the net is, sometimes, time consuming: I timp: ore în şir sunt în fața ecranului. sit in front of the screen for hours on end.

Noile tehnologii au devenit prezente în mai toate aspectele vieții de zi cu zi - cum se folosește de ele un poet?

Ca tot românul (care, nu-i așa, s-a născut poet). Privesc la I watch TV (sometimes, even the show I make for TVR televizor (uneori, chiar și la emisiunea pe care o realizez pentru Timișoara and TVR 3, *Piper pe limbă – Pepper on the tongue*), I use TVR Timișoara și TVR 3, *Piper pe limbă*), folosesc computerele computers (at work and at home), I have a cell phone. It is great (la serviciu și acasă), am mobil. E grozav că internetul îți dă how the internet gives you the opportunity to be anywhere and prilejul să fii oriunde și să afli orice. Aproape orice. Dar șansa find out anything. Almost anything. But this chance of being asta de a putea naviga continuu e, uneori, și o devoratoare de

Is there a book or an author that managed to influence your

Există vreo carte sau vreun autor care a reușit să vă



91

vision about life?

I am not part of the few, very few, that had a revelation reading one or more books of the same author. But I know that o revelatie citind o carte sau mai multe, ale unui singur autor. every book I have read changed me somehow. For the better, I Dar ştiu că fiecare dintre cărțile citite m-au schimbat, într-un fel. hope.

You were a soldier and a witness of the 1989 Revolution. What did you learn then about life? About change?

I was a "ground pounder", as they say in military slang,

influențeze viziunea asupra vieții?

Nu fac parte dintre cei puțini, foarte puțini, care au avut Eu sper că în bine.

Ați fost soldat și martor al Revoluției din 1989. Ce ați învățat atunci despre viață? Despre schimbare?

Am fost, cum spune în jargon soldățesc, "iepuraș de because I served in the infantry, in Craiova. I got incorporated câmp", pentru că am făcut armata la infanterie, în Craiova. Am in the Military at the end of September, 1989. During the fost încorporat la sfârșit de septembrie 1989. La Revoluție, în 22 Revolution, my regiment was taken into the city, having tanks, decembrie, regimentul meu a fost scos în oraș, cu tancuri, armored car transporters, war ammunition, the whole thing, to taburi, muniție de război, cu tot tacâmul, ca să apere... protect ... the revolutionary conquests of socialism from those cuceririle revoluționare ale socialismului de cei care erau în who were on the streets and were demanding the removal of stradă și cereau înlăturarea regimului Ceaușescu. Eu, împreună the Ceaușescu regime. I, along with about 170 colleagues of cu vreo 170 de colegi - eram teriști, viitori studenți, și, fiind mine - we were beneficiaries of reduced term of military încorporați doar de trei luni, nu apucaserăm să facem decât trei service, future students, and, because we only had been sedințe de tragere cu arma -, nu am ieșit. Nu ne-au scos, ne-au incorporated three months prior to this, we had had but three lăsat în unitate, ca să ajutăm garda regimentului în caz de ceva. occasions to fire our guns – didn't march out. They didn't take Teroriștii nu apăruseră. Căram un lădoi plin cu încârcătoare de us; they left us in the military base to help the regiment's guard pistol mitralieră dintr-o parte în alta a unității, ca să nu ne ia



92

in case something happened. The terrorists hadn't showed up. somnul, probabil... Pe la prânz, ora 12, am auzit la difuzorul de

We were carrying a huge cartridge box, filled with machine gun la infirmerie că Ceaușescu fugise. Eram 32 de bărbați, în frunte chargers, from one flank of the base to another, probably so we cu locotenentul, Tuță Marian, fost campion balcanic la box. Newouldn't fall asleep... Around noon, 12 o'clock, we heard on the am îmbrățișat fericiți și cu lacrimi în ochi. La scurt timp, infirmary's loudspeakers that Ceauşescu had run away. We regimentul s-a întors în unitate, cu flori în țevile puștilor și cu were 32 men, among us our Lieutenant, Tuță Marian, a former sticle în mâinile soldaților. Nouă, compania a 8-a TR, ni s-a dat Balkan boxing champion. With tears in our eyes and happy, we ordin să ieşim în oraș, pentru că, între timp, apucaserăm să hugged each other. Soon after, the regiment returned to the luăm masa. Așa că am ieșit, pe 22 decembrie, la trei dupăbase, with flowers in the guns' barrels and bottles in the amiaza, în Craiova. Am mers cântând "Treceți batalioane soldiers' hands. We, the Eighth company of RT, received order române Carpații". Patetic, fiindcă noi nu treceam decât vreo to go out into the city, because, by that time, we had managed câteva străzi. Nu aveam nici un fel de arme la noi. Doar pe to eat. So we went, on December 22<sup>nd</sup>, at three in the afternoon, bratul stâng purtam o banderolă albă: ne rupsesem cearșafurile in Craiova. We went singing "Treceți batalioane române și ne-am pus acele banderole ca simbol al... păcii și prieteniei. Carpații" ("Romanian battalions, cross the Carpathians"). Am intrat în Piața Sfatului din Craiova, care era plină ochi de Pathetic, because we were only passing a few streets. We had lume. În balconul din clădirea Palatului Administrativ cânta no weapons. Instead, we had white armbands on our left arms: Tudor Gheorge, bineînțeles. Când ne-a văzut, omul s-a oprit din we had torn our sheets and wore those armbands as a symbol cântare și a spus la microfon: *Iată, au venit soldații, copiii noștri să* of... peace and friendship. We entered Craiova's Council ne apere! Copiii nostrii sunt cu noi! Ceva de genul ăsta. Mii de Square, which was full to the brim with people. In the balcony oameni au năvălit peste noi, ne sărutau obrajii, frunțile, mâinile, of the Administrative Palace, Tudor Gheorghe was singing, of ne îmbrățișau. Ne spuneau mamă, tată, copilul meu... A fost o course. When he saw us, he stopped singing and spoke into the nebunie, un plânset general. Pe de o parte eram noi, o companie



93

others which were right in the hall where my platoon had set its eram! headquarters: This is the museum's most valuable piece. He hid it, and only the two of us knew where the key that could get you to the work of art was. All the nights we spent in Craiova's city

microphone: Look! The soldiers, our children, have come to protect de copii-bărbați care plângeam de ni se zguduiau mantalele. De us! Our children are on our side! Something like that. Thousands cealaltă parte, civilii. Care plângeau și ei de mama-focului. of people closed in upon us, kissing our cheeks, foreheads, Apoi, am fost împărțiți în dispozitive. Plutonul meu a primit hands, hugging us. They called us mother, father, my child ... It ordin să păzească Muzeul de Artă și Banca Națională. A fost o was insane, a general crying. On one side there was us, a poveste uluitoare, care a durat până în 30 decembrie, când am company of men-children who were crying their eyes out. On fost rechemați în unitate. Tot mi-am promis să scriu despre the other side, there were the civilians, who were also crying acele zile, cât îmi mai amintesc. Dar țin să spun aici un episod. their eyes out. Then we were separated into formations. My Eu cu directorul muzeului de artă am fost singurii care, timp de platoon received orders to protect the Art Museum and the nouă zile, cât am stat în oraș, am știut unde e ascuns Sărutul lui National Bank. It was an incredible story that lasted until Brâncuşi. Directorul aflase că scriu, că îmi place să citesc și mi-a December 30th, when we were called back to base. I've been zis, după ce a luat piesa dintre celelalte, care erau chiar în sala promising myself to write about those days as long as I still unde plutonul meu își instalase... statul major: E cea mai remember them. But I want to tell here an episode. The director valoroasă piesă din patrimoniul muzeului. A ascuns-o, și numai noi of the Art Museum and I were the only ones who, for the nine doi stiam unde se găsea cheia cu care se ajungea la lucrare. days I stayed in the city, knew where The Kiss by Brâncuşi was Toate nopțile cât am stat în centru Craiovei, am fost... cazați hidden. The director had found out that I write, that I like chiar în sala unde era găzduită colecția permanentă Brâncuși. reading, and told me, after taking the piece from among the Iar noi protejam operele cu lăzi încărcate cu muniție. Ce tâmpiți



center, we were accommodated ... right in the hall that housed the Brâncuşi permanent exhibition. And we were protecting the works of art with boxes full of ammunition. We were such idiots!

In those days I felt, two or three times, the fear of death; I

În zilele acelea am simțit, de vreo două-trei ori, frica de felt the cold sweat running down my spine. It isn't ... a moarte, am simțit cum mi se scurge sudoare rece pe șira metaphor that thing, it really is cold. I was so convinced I was spinării. Nu e... metaforă chestia aia, chiar e rece. Eram așa de going to die - there were shots fired, there were terrorists, and convins că o să mor - se trăgea, erau teroriști, era o tensiune there was a permanent tension that I even wrote my will. On a permanentă, încât mi-am făcut chiar și testamentul. Pe un note that I've put in the right side of my coat (I would have put biletel pus în dreapta vestonului (l-aș fi pus în buzunarul din it in the left pocket, but that one I had filled with coins of one stânga, dar Acela era plin cu monde de un leu și de trei lei, în and three lei, with the thought in mind that, if a bullet ideea că, dacă ricoșează un glonț, aveam un scut de metal acolo, happened to ricochet, I had a metal shield there, for my heart. I la inimă. Văzusem asta prin filme...). În bilet scria, ca să fie had seen it in movies...). To make the delusion greater, the note fandaxia maximă: dacă mor, să mi se publice un volum de poezii. Nsaid: in case I die, I wish to have a collection of poetry published. I am murit, slavă Domnului. Dar atunci, în acele zile, mi-am dat didn't die, thank God! But then, in those days I realised that seama că Dumnezeu există. A fost o revelație. L-am simțit că era God does exist. It was a revelation. I felt His presence. He was acolo. Prezent, în tot ce se întâmpla printre și în fiecare dintre present in everything that was happening around us and noi. Când am primit concediu, ca soldat, în februarie 1990, within each of us. When I got my leave, as a soldier, in the mama mi-a spălat uniforma: monedele le scosesem, dar am February of 1990, my mother washed my uniform: I had taken uitat... testamentul, pe care mama l-a găsit. A plâns o zi și o the coins out, but I had forgotten ... my will, which my mother noapte, draga de ea, fiindcă și-a imaginat prin ce am trecut. Prin



95

short period of time, I experienced very intense feelings that sensibilizat, totodată, sigur am ieșit. went from one extreme to the other. I don't know how much wiser I have come out of this, but tougher and more impressionable, I definitely did.

found. She cried a day and a night, the poor thing, imagining ce am trecut? Prin culoarul ce separă libertatea de absența ei, ce what I had been through. What had I been through? I had leagă moartea de viață, fericirea nebună de spaima cumplită, passed through the corridor that separates freedom from its copilăria de maturitate, bunătatea de ură. Într-un interval scurt absence, which connects death to life, the crazy happiness to the de timp, am avut parte de trăiri aflate la extreme, foarte intense. dreadful terror, childhood to maturity, kindness to hate. In a Or, nu știu cât de înțelept am ieșit din asta, dar mai dur și mai

What is your relationship with God?

I think that I have *told it* in a poem named *Akathistos*:

God Almighty what a benefaction that You are up there evermore so I can grasp at You

from time to time

Care este relația dumneavoastră cu Dumnezeu? Cred că am *povestit-o* într-o poezie intitulată *Acatist*:

Doamne Dumnezeule ce bine că ești sus tot timpul ca să mă pot agăța de Tine din când în când

Even though they may seem spontaneous reflections about day to day life, some of your poems appear to have a philosophic charge. dintre poemele dumneavoastră par să aibă încărcătură filosofică. A

Deși par reflecții spontane asupra vieții de zi cu zi, unele



96

in fact, always philosophy?

Seem and ... don't seem. It seems to me that poetry is not philosophy. There can be one that is philosophical, so to speak, fi una filosofică, să zic așa, una care te pune pe gânduri, te, one that starts you thinking, that, excuse my English, makes pardon, bagă la idei, te face să te întrebi despre chestiunile tari stuff of life, but it isn't philosophy. Because it wouldn't be eu, nu știu...Şi mai intuiesc că scrisul tare are nevoie nu doar de poetry anymore. That's what my intuition says, I don't know ... creier, ci și de viscere. Totul conlucrează la bunul mers al And my intuition also says that intense writing needs not only condeiului pe hârtie. Şi mai e ceva: inspirația, care nu e doar o brains, but also viscera. Everything pulls together for the vorbă decupată din istoria literaturii. smooth running of the pen on paper. And there is one more thing: inspiration, which isn't just a word punched out from the history of literature.

You declared in an interview that we live an artificial life. What do you think we should do so we could move from this one to an credeți că ar trebui să facem ca să putem trece de la aceasta la o viață authentic life? What is the role of poetry in such a transition?

I don't remember the context when I made this walls, when we arrive home, after work, we plant ourselves in postăm în fața unui alt fel de zid. Ecranul televizorului. Ecranul

Did philosophy have any influence on the poetry you write? Is poetry, avut filosofia vreo influență asupra poeziilor pe care le scrieți? E poezia, de fapt, întotdeauna filosofie?

Par și...impar. Mie-mi pare că poezia nu e filosofie. Poate you sit up and take notice, makes you wonder about the hard ale vieții, dar filosofie nu-i. Fiindcă n-ar mai fi poezie. Intuiesc și

> Ați declarat într-un interviu că trăim o viață artificială. Ce autentică? Care e rolul poeziei într-o asemenea tranziție?

Nu mai știu în ce context am făcut afirmația asta, cu viața statement, with the artificial life. But, surely, as days go by, we artificială. Dar, cert, ne tăiem, pe zi ce trece, aerul. În loc să cut our air supply. Instead of stepping out from between the ieşim dintre ziduri, când ajungem acasă, după serviciu, ne



97

front of another wall. The TV screen. The computer screen. The calculatorului. Ecranul telefonului. Care ne ecranează (n-am phone screen. They all screen us (I was unable to find another gasit alta rima!) relația reală, palpabilă, cu lumea. Nu dau rhyme!) the real, tangible, relationship with the world. I don't sfaturi, oricum nu ținem cont de sfaturile altora. Şi, mă tem, give advice; at any rate, we don't take into account other's că... povestea asta e ireversibilă. O să trăim tot mai mult și mai advice. And I am afraid that ... this story is irreversible. We will mulți prin intermediari. Iar poezia va spori anxietatea, live longer and longer, more and more of us, through singurătatea, frica, disperarea, dar și frumusețea. Poezia nu intermediaries. And poetry will increase the anxiety, loneliness, schimbă lumea, dar schimbă oamenii. Pe unii dintre ei. fear, desperation, but also the beauty. Poetry doesn't change the world, but it changes people. Some of them.

Ce ați dori să le spuneți celor care consideră că poezia

de rimă și de ritm, cu care suntem obișnuiți din timpul școlii?

What would you like to tell those that believe that your poetry isn't poetry because it doesn't have the same musicality given by rhyme and rhythm with which we got used to during school?

We should think about the fact that Dacia 1300 looked a

Ar trebui să ne gândim că într-un fel arăta Dacia 1300 certain way 40 years ago, Dacia Solenza looked another way, acum 40 de ani, în alt fel arăta Dacia Solenza, în alt fel arată, azi, and Dacia Logan looks differently today. And, on the street, Dacia Logan. Iar pe stradă, uneori, le vezi pe toate trei, chiar you can see all three of them, even though you see fewer and dacă din vechea Dacie tot mai puţine exemplare. Cam aşa este fewer examples of the old Dacia. The same goes with ... the şi... desenul poeziei. Lumea se schimbă, formele se schimbă. design of poetry. The world changes, forms change. The Fondul, mai greu. O poezie nu este poezie în formă, ci în fond. substance is harder to change. A poem isn't a poem due to its O poezie are muzicalitate și ritm interior, în primul rând. form, but due to its substance. A poem has internal musicality Prozodia este exterioară poeziei. Am scris și eu, la începuturi,

dumneavoastră nu este poezie deoarece nu are acea muzicalitate dată



98

and rhythm to begin with. The versification is external to the cu metrică. Vreau să o mai fac, ca exercițiu de scris. Dar cei care poem. In the beginnings, I used to write with metrics. I still chiar citesc poezie şi iubesc literatura nu se împiedică în... rime. want to do it, as a writing exercise. But those who really read Nici în absența lor. poetry and love literature don't lose their foothold in ... rhyme. Nor in its absence.

Are people still interested in poetry? How do you feel that your poetry is received? How did your readers managed to surprise you over time?

I hope that people are still searching for poetry. Even if resonate with it, be able to be moved by it when it appears, what poets do: they see, they observe, they hear and then they jurul lor. Unii o mai rafinează, alții o mai strică... transcribe into words the poetry all around them. Some refine it a little, some damage it ...

Mai sunt oamenii interesați de poezie? Cum simțiți că sunt primite poeziile dumneavoastră? Prin ce au reușit să vă surprindă dea lungul timpului cititorii dumneavoastră?

Eu sper că lumea caută în continuare poezia. Că o they find it in books, in gestures, in objects, in the air, it doesn't găsește în cărți, în gesturi, în lucruri, în aer, nici nu contează matter that much. The important thing is to notice it, to come to prea mult. Important e să o vezi, să intri în rezonanță cu ea, să te poți emoționa când apare, mai ales că nu stă prea mult. Poezii especially because it doesn't stay long. Poems are not only the nu sunt doar textele pe care le scriu cei care le scriu. Oamenii texts written by those who write them. People around us are din jurul nostru sunt cei mai puternici generatori de poezie, the most powerful generators of poetry, most of them doing it majoritatea involuntari, fiindcă habar n-au ce gesturi și ce fapte involuntarily, because they have no idea what gestures and doldora de poezie fac ei într-una. De fapt, poeții cu asta se actions riddled with poetry they do all the time. Actually, this is ocupă: văd, observă, aud și apoi transcriu în cuvinte poezia din



When it comes to my poetry, since facebook started, the and flattering messages, posts written by friends or strangers mesaje calde și măgulitoare, postări ale unor cunoscuți sau is the reason why, even when I put a text on paper, it has few putine cuvinte, nu are floricele, e simplu, direct, fără contortions, without any bulges. Poetry is life's distillery. What spun... Noroc! else can I say ... Good luck!

În ceea ce privește poezia mea, de când cu facebook-ul, reactions are surprising and frequent: from those *like-s*, to warm reacțiile sunt surprinzătoare și dese: de la acele *like-uri*, până la who chose to put on their own walls a poem or other written by necunoscuți ce au ales să pună pe propriul lor wall un poem me. Their gestures don't leave me indifferent, but they don't go sau altul scris de mine. Nu mă lasă indiferent gesturile lor, dar to my head either. Especially because poetry is a ... bug that nici nu mi se urcă la cap. Mai ales că poezia e o... goangă care passes through the upper storey. Eventually, it stops on a merge prin mansardă. La un moment dat, se oprește pe o circumvolution and starts to tickle the owner. And, instead of ... circumvolution si începe să-l gâdile pe posesor. Şi, în loc să scratching it, the man starts to write. In some cases, the bugs are se... scarpine, omul se pune și scrie. La unii, goangele sunt mai greater - hence, there are great poets. Some are raked up by mari - de aia există poeți mari. Pe unii ii râcâie tot timpul them all the time – those are the graphomaniacs. In others, the aceia sunt grafomanii. La alții, goangele sunt leneșe (goangele bugs are lazy (the bugs of Heaven, because laziness comes from Raiului, căci lenea din Eden vine...) – ăștia scriu puțin. Eu am o Eden ...) – these are those write the least. I have a lazy bug. That goangă leneșă. De aceea, și când pun un text pe hârtie, el are words, it doesn't have trappings; it is simple, direct, with no contorsionări, fără burți. Poezia e distilăria vieții. Ce să mai

